

Høring ved borgermøde vedr. London Minings ansøgning om udnyttelse af jern ved Isua

- tredje møde af 4 høringsmøder
- om de miljømæssige aspekter

Universitetet, Nuuk, d. 24. september 2012, kl. 19:00 – 22:00.

Mødeledere ved høringsmødet: Hans Peter Poulsen og Johannes Kyed, Kompetencekompagniet.

Referent: Aviâja Lyberth Lennert, Kompetencekompagniet.

19:00	Velkomst Redegørelse for dagsorden for i aften, information, præsentation.
19:05	Kort opsamling fra sidste møde Svar på spørgsmål fra foregående møder vedr. miljø
19:20	DCE Rollen som miljørådgiver DCE v/ Peter J. Aastrup
19:25	Miljømæssige undersøgelser Orbicon v/ Steen Ø. Dahl, Inooraq Brandt, Flemming Pagh Jensen
19:55	Gruppearbejde Grupperne fordeler sig og arbejder på det præsenterede. Opgave – udpeg de vigtigste emner som I mener man skal være opmærksom på.
20:45	Pause
21:00	Mødet fortsætter. Fremlæggelse fra grupperne Fremlæggelse af prioriteringer fra grupperne
21:55	Afslutning Oplysninger om næste møde
22:00	Mødet er slut

Deltagere: Der var ca. 140 deltagere til mødet.

Selvom tolkeudstyret i forvejen var blevet testet og virkede efter hensigten fungerede det ikke da mødet startede. Det tog ca. 15 minutter at prøve at få rettet op på dette, uden held, og det blev besluttet at standse simultantolkningen fra grønlandsk til dansk.

Simultantolkningen fra dansk til engelsk fortsatte.

Mødet genoptages og KK ledte mødet på dansk og grønlandsk. KK sørgede også for oversættelserne.

På grund af ovenstående situation blev mødet noget forlænget og sluttede kl. 23.30.

Under fremlæggelse fra grupperne blev der fra fisker og fanger foreningen i Nuuk oplæst et brev stilet til Naalakkersuisut og kopi bedt sendt til London Mining. Dette fremkommer som bilag til referatet.

Mødeforløbet er beskrevet nedenfor.

Forklaring af mødeprocessen.

Grundlaget for mødeformen og processen ligger i spørgsmålet – hvad mener du om ansøgningen? De fire møder vil følge en bestemt form. Spørgsmål, meninger, holdninger osv. vil blive ført til referat. Disse vil blive besvaret senere hen og ligge sammen med referatet.

Der vil ikke være en debat hvor meninger kan blive fordrejet. Ofte sker der i en debat at meninger bliver fordrejet, og da det ikke er formålet vil aftenens møde køre på en måde således at meninger og holdninger udbygges og indsamles.

Det sidste møde vil være af åben karakter – denne aften vil vi have en debat.

Formålet med gruppearbejder er at få udbygget jeres meninger.

Svar på spørgsmål fra sidste møde

Der blev svaret på 8 spørgsmål fra sidste møde som var miljørelaterede. Det blev gjort klart at spørgsmål 3 vil blive besvaret sammen med spørgsmål 6.

Fra Orbicon svarede Steen Ø. Dahl, fra Råstofdirektoratet svarede Thomas Haugaard Pedersen.

Spørgsmål

1. Det må præciseres hvilke virkninger udnyttelsen vil få – specielt det forhold at transport af malm vil medføre forurening af vand, og hvilke virkninger udledning af dette vand vil få.

Svar Orbicon

VVM rapporten redegør for konsekvenserne af udnyttelsen af jernforekomsten. Det er selve formålet med VVM.

Spørgsmålet om vandforurening herunder transport af jernkoncentrat i vand gennem en produktørledning og mulig vandforurening fra denne aktivitet er også detaljeret behandlet i VVM'en. Konklusionen er, at påvirkningen af vandkvaliteten i fjorden er lille og de grønlandske krav til vandkvalitetsparametre i det omgivende miljø udenfor havnen og dermed i hele Qugssuk Fjorden vil kunne overholdes.

Spørgsmål

2. Skibe der transporterer olie vil besejle vores farvande. Hvor beredt er vi i tilfælde af grundstødning eller ulykker?

Svar Orbicon

Det nuværende beredskab vil næppe være tilstrækkeligt til bekæmpelse af større spild fra aktiviteterne i Isua projektet. Der vil derfor blive udarbejdet en særlig beredskabsplan og specificeret udstyr til at bekæmpe et eventuelt spild som følge af aktiviteterne i Isua projektet. Dette er beskrevet i VVM rapportens Annex 6.

Det kan ligeledes nævnes, at der er udarbejdet en vurdering af sejladsikkerhed og procedure for at undgå maritime uheld. Vurderingen er behandlet i en særskilt rapport som er tilgængelig på høringsportalen ("Undersøgelse af sejladsikkerhed – efter krav fra Søfartsstyrelsen"). Dette vil være grundlaget for videre forhandlinger om hvordan maritime forhold ved besejling tilrettelægges bedst mulig.

Spørgsmål

3. Der vil blive importeret og forbrugt store mængder af olie til Grønland. Hvem skal betale udledning af CO2? I drøftelserne skal vi ikke kun tænke på fordele, vi skal også tænke på omkostninger og udgifter.

Spørgsmål

4. Udnyttelsen vil skabe et stort hul, og dette vil vi videregive til næste generation – har man forholdt sig til det?

Svar Orbicon

Isua jernforekomsten ligger tæt ved terrænoverfladen og minedriften vil derfor ske i et åbent minebrud. I minens levetid vil minehullet blive gradvis dybere og omkredsen større.

Landskabsmæssige ændringer er en konsekvens af minedrift. I det aktuelle tilfælde sker udvindingen i et øde og utilgængeligt område og oplevelsen af landskabelige ændringer er derfor begrænset.

Når minen lukkes ned vil indlandsisen rykke frem i mineområdet og gradvis fylde det op. Ligeledes vil afsmeltning fra indlandsisen om sommeren og efterfølgende dannelse af is samt vintersnefald gradvist udviske konturerne af minebruddet.

Tillægsspørgsmål fra salen:

Når nu indlandsisen trækker sig tilbage, hvordan kan det så være at I kan konkludere, at indlandsisen vil lukke hullet?

Svar Orbicon

Forventningen er, at isen vil krybe frem mod hullet, og over en periode på 50 år forventer man at indlandsisen vil dække hullet

Spørgsmål

5. Skibene vil tage noget med. Det vil skabe forurening i havet – det vil få konsekvenser for fiskeri. Ulemperne bliver ikke drøftet, sandsynligvis kommer de til nok til at betale mere.

Svar Orbicon

Ballastvandet kan indeholde ikke-hjemmehørende arter, der potentielt set kan etablere sig i fjorden. Når ikke-hjemmehørende arter indføres til nye områder, kan disse arter trives og blive en trussel for de hjemmehørende arter, og det lokale økosystem.

Den "Internationale Konvention for Administration og Kontrol af Skibes Ballastvand og Sediment" (BWM) kræver et ballastvand-håndteringssystem der kan behandle og neutralisere ballastvandet inden udledning. Skibe der anløber havnen i Taserârssuk skal overholde det

opstillede regelsæt fra førnævnte konvention (BWM) og risikoen for at indføre ikke-hjemmehørende arter med ballastvandet vurderes derfor som meget lav.

I vurderingen indgår også at skibe der transporter jernmalm antagelig vil tanke ballastvand fra tempererede eller tropiske farvande (fx Qingdao i Kina på 36° breddegrad) hvorved overlevelse af ikke-hjemmehørende arter i arktiske farvande er lille.

Spørgsmål

6. Også med hensyn til øget CO₂-udledning, der bliver sagt at det vil blive øget med ca. 82 %, hvem skal betale for det?

Svar RD

Ved den kommende, forventede forlængelse af Kyotoprotokollen (Kyotoprotokollens anden periode fra 2013-2018/2020), som forventes at indgås af EU og nogle få andre lande ultimo 2012 ved COP 18, har Grønland ønsket over for Danmark at stå udenfor. Konsekvens vil være, at vi ikke skal betale for udledning og at vi følgelig selv bestemmer eventuelle nationale emissionsbegrænsninger. Kongeriget Danmarks delegation ved UNFCCC vil arbejde for, at Grønland udelades af en forlængelse af Kyotoprotokollen via en territorial undtagelse, som tilfældet med Færøerne i Kyotoprotokollens første periode.

Der vil ikke være noget til hinder for, at Grønland på et senere tidspunkt, hvis verdens lande inkl. Grønland indgår en bindende aftale om fælles regler vedr. CO₂-kvoter vedtager lovgivning, der pålægger industrien at dække omkostningerne ved CO₂-kvoter.

Spørgsmål

7. Hvad skal vi gøre, såfremt der sker en katastrofe? Er der nogen der kan svare på det?

Svar RD

Selskaber pålægges at operere med sikkerheds- og beredskabsplaner. Mens sikkerhedsplanerne tager højde for alle de ting der kan forebygge en ulykke, tager en beredskabsplan udgangspunkt i hvis der sker en ulykke. Planerne skal til en hver til holdes opdateret, så de altid er dækkende for de aktiviteter der foregår. Råstofdirektoratet fører løbende tilsyn med, at planer er opdateret.

Spørgsmål

8. Mon der vil ske henlæggelser til vedligehold, når dette er færdigt?

Svar RD

Nedlukning reguleres ud fra råstoflovens kapitel 10 - Ophør af aktiviteter efter tilladelser. Rettighedshaveren skal fremsende en plan for, hvorledes der ved virksomhedens ophør skal forholdes med anlæg med videre, som er etableret af rettighedshaveren, samt hvorledes de berørte områder efterlades (nedlukningsplan). Nedlukningsplanen skal være godkendt af Naalakkersuisut, inden udnyttelse og dertil sigtende foranstaltninger iværksættes. Ved godkendelsen kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår om varetægelse af miljø-, sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn efter virksomhedens ophør, herunder monitoring i en periode efter nedlukningen.

Naalakkersuisut kan ved godkendelser af nedlukningsplanen fastsætte vilkår til sikring af opfyldelsen af rettighedshaverens forpligtelser, herunder sikkerhedsstillelse. Når ændrede forhold gør det påkrævet, herunder ved udvidelse af anlæg, kan Naalakkersuisut fastsætte ændrede vilkår, herunder om ændret sikkerhedsstillelse.

Hvis rettighedshaveren ikke efterkommer påbud om gennemførelse nedlukningsplanen, kan Naalakkersuisut gennemføre nedlukningen for rettighedshaverens regning og risiko.

I praksis betyder dette, at LM skal udarbejde en nedlukningsplan og give en sikkerhedsstillelse, svarende til de forventede nedlukningsomkostninger. Sikkerhedsstillelsen størrelse reguleres løbende i takt med projektets udvikling, hvorved det sikres, at sikkerhedsstillelsen til en hver tid kan dække omkostninger ved en total nedlukning af minen samt efterfølgende monitoring.

Præsentationer

DCE – rollen som rådgiver omkring miljøet

v/ Peter J. Aastrup

Rådgivere – følger mineralefterforskningen lige fra start. Når der har været efterforskning, og inden etableringen af en mine, gennemgår DCE de miljømæssige og samfundsmæssige aspekter. DCE fører også tilsyn med miner. Ved nedlukning af en mine følges også processen og monitorer påvirkningen af miljøet igennem en periode efter nedlukning.

De miljømæssige aspekter – Orbicon

v/ Steen Ø. Dahl, Inooraq Brandt og Flemming Pagh Jensen.

Præsentationen kan hentes i høringsportalen www.nanoq.gl Der blev præsenteret både på dansk og grønlandsk. Det var meningen at det skulle have været 30 min. Men på grund af manglende simultantolkning blev det gennemført på dk og gl i 1 t. 30 min.

Gruppearbejder

Der blev gennemført gruppearbejder i 45 minutter.

Præsentationer fra grupperne

Gruppe I

1. Vil ballastvand blive testet inden det tillades at det bliver udledt eller "stoler" man på skibenes overholdelse af standardregler således at katastrofen behandles fremfor forebygges.

Mvh Jørgen-Ole Nybo Nielsen

2. Har Grønland ratificeret Ballast-vand konventionen? Hvis nej, agter man så at gøre det?

3. Det blev sagt, at det er politiets, kommunens og selvstyrets ansvar ved uheld, udslip el. katastrofer. Een ting er, at virksomheden skal udarbejde sikkerheds- og beredskabsplaner. Men har Grønland udstyr, mandskab og teknisk kapacitet til at håndtere et mindre, eller større uheld, udslip eller og frem for alt katastrofe?

4. Hvordan/hvorfor vil man tillade at udlede vand i toksiske koncentrationer i det marine miljø?

5. I forhold til placering af infrastruktur kan det undre at man vælger at anlægge infrastrukturen i den frodige Narsarsuaq dal, der er et meget vigtigt område for rensdyr. Naturinstituttet har registreret en meget stor forekomst af rensdyr i dalen i marts 2011, hvilket er meget problematisk i forhold til den planlagte vej.

6. Rensdyrene vil blive påvirket lokalt, men dyrene migrerer over store afstande - på tværs af projektets infrastruktur. Det lader ikke til at Orbicon tager barriereeffekten af infrastrukturen seriøst. Endvidere planlægges landsindsbane midt i kælvningsområde for rensdyr mens Orbicon hævder der ikke er kælvning i området.

7. Vandkraftværker kan realiseres hvis projektets drift starter i 2015. Hvem bestemmer den præmis at opstarten er i 2015 og ikke 2019? Etableringsfasen ville også give gode arbejdspladser i Grønland i 7 år.

8. Det konstateres at løsningen med vandkraftværker ikke er økonomisk attraktiv - økonomisk attraktiv for hvem? Samfundet ville få en stor gevinst ved at overtage værkerne efter jernet er væk, dermed vil der være potentiale for ny industri.

9. Hvorfor tilpasser man ikke projektet efter vandkraftpotentialet frem for at konstatere at potentialet kun dækker 80% af behovet? Hvis produktionen blev 12 mio. ton/året ville vandkraftpotentialet være tilstrækkeligt.

Gruppe II - Nuuk Fisker/fanger forening

10. Olieudslip og oprydning. Transport med skibe, fly, biler vil medføre store mængder af forbrug af brændstof. Flere skibe vil besejle Nuuk fjord som betyder at der skal være et stærkt beredskab for at minimere evt. forurening ved udslip. Vi kræver at dette gøres ordentligt ved at følge de strengeste regler.

11. Der vil blive skabt store mængder affald som følge af opbygning af et stort arbejdsamfund. Der må stilles store krav til at affaldet behandles på den bedst forsvarlige måde som muligt. I området lever jo vores fangst dyr/fødekilde.

12. Ballastvandet vil blive ledt hud af skibene 200 sømil udfør vores kyst, og fyldes igen op af nyt vand fra vores område inden de sejler ind til kysten. Selvom dette kan være vanskeligt, så skal der stilles krav og være enige.

13. Området vil ikke længere være vores fangst område. Thule og Upernavik har få mennesker, Nuuk har 16.000 indbyggere og har allerflest fiskere og fangere. Om dette vil vi rette en særlig skriftlig henvendelse. *Se bilag (brev fra foreningen).*

14. Vi kræver også at skibenes affald bliver ført tilsyn med.

15. Med 56.000 indbyggere slår vi rekorden med at udlede CO2 på verdensplan. Vi har intet til at opsamle CO2. Vi kræver at der etableres et vandkraft i forbindelse med projektet.

16. De kemikalier der skal benyttet kender vi grønlandere ikke meget til. Vi håber/ønsker at blive ordentligt oplyst angående disse. Ved Marmorilik er det stadig forbudt at fiske og jage p.g.a. forurening.

17. Vi som fiskere og fangere vil miste vort jagt og fiskeriområde. Vi fremsender en underskreven notat til Naalakkersuisut og til London Mining.

Gruppe III

18. Som oprindeligt folk har vi nogle rettigheder, ved ekstraktiv industri - ved forudgående information og samtykke.

19. Ønsker korrekt ordbrug – eksempelvis bruges ordet depot, fremfor at bruge ordet affaldsdepot. Hvordan ser vejen ud mod beslutningen? Hvor langt er vi henne med beslutningen? Ønsker en klar beskrivelse på beslutningsprocessen.

20. Om ordbrug: Burde kalde det for "planlægning" og ikke "undersøgelser".

21. Sidste gang blev der spurgt til om vi kan sige NEJ? Det er endnu ikke besvaret.

22. Der står at påvirkningen er meget lav - det er betænkeligt når man taler om en produktion på 15 mio. ton jernmalm om året.

23. Der er ikke foretaget undersøgelser om kulturarv. Vi mangler den.

24. Håndtering af miljøfarligt affald. Vi har en miljølov i Grønland, men den gælder ikke for råstofindustrien.

25. Vi mangler nogle modparter mod præsentationerne - ekspertopponenter. Vi savner eksperter som kan være modparter.

26. Arbejdere udefra vil betale skat, og vil have samme rettigheder, f.eks. i forhold til sundhedsvæsenet og socialvæsenet.

27. Vi savner tal på CO2 udslip, også for forsyningskibene, ikke kun transport af malm.

Gruppe IV

28. Positiv overfor aluminiumsprojektet og Isua projektet. Da der er mulighed for at udnytte vandkraft.

29. Vi vil modtage kommentarer fra London Mining vedr. høringsvarerne på høringsportalen, men alle linkene er døde.

30. Den vvm adresserer ikke ret mange af de spørgsmål der er blevet afgivet i høringsvarerne - energispørgsmål. De fleste oplysninger er helt uforståelige, og høringsvarerne indeholder nogle underpunkter, som vi stadig savner svar på.

31. Vedr. vandkraft kapaciteten – i.flg. 06G vandkraftpotentiale, der er det på 154 megawatt - vurderes nu til at være på 175-200 megawatt - er her sat til 120 megawatt, hvilket er betydelig lavere.

32. Bilag 9 (anneks 9), der sammenligner man forskellige muligheder. Der er et resume over kapacitet og omkostninger. Der regner man i omkostningsomkostninger v. diesel med 221 mio. dollars. Hvis man derimod laver en kombination med vandkraft på 120 megawatt sammen med diesel vil det koste 670 mio. dollars. 450 mio. dollars er meget dyrere men besparelser i driftsomkostningerne, så er det stadig diesel: 300 mio. om året og vandkraft: 43 mio. dollars om året. Dermed er de årlige driftsomkostninger 250 mio. dollars lavere, hvilket betyder at vandkraftværkerne er tilbagebetalt på bare 2 år.

33. I følge beregningerne, forrenter og afbetaler man vandkraftværket på kun 15 år, selvom vandkraftværker normalt forrentes og afregnes over en længere årrække. London Mining har flere gange sagt at der er mulighed for udvinding i op til 30 år. Der vil være mulighed for at koble vandkraftværket sammen med Alcoa projektet.

34. Vi håber at London Mining og Alcoa selv kan finde ud af at samarbejde, eller at man fra politisk side stiller krav om at disse to samarbejder i forbindelse med deres aktiviteter.

35. Komplexiteten er stor og tiden vi har til at diskutere er for kort, og vi mangler uafhængige eksperter til at bidrage med de kritiske spørgsmål.

36. sammenblandingen af de miljømæssige og økonomiske overvejelser viser, at det er nødvendigt at gennemgå tingene godt og grundigt.

37. Anvendelse af vandenergien vil minimere co2 udslippet og olietransporten.

38. Støjniveauet i forhold til hvalerne i området. Vi har svært ved at forestille os at den mængde skibe der skal besejle fjorden kun vil påvirke støjniveauet marginalt.

Fra salen

39. I forhold til undersøgelserne. Jeg har endnu ikke set tal som vedrører naturen. Som almindelig tilhører lyder det som om der intet liv er i naturen. Hvor mange fangere og familier vil blive berørt – vi vil miste vores levebrød. Er vi allerede købt? Det er utroligt med den fordrejning af sandheden. Vi har ikke set tal på muslinger, rensdyr, helleflyndere, ørreder og andre dyr. Det er blevet fremlagt som et gråbjerg, uden et eneste levende bakterie - de er blevet betalt for at skrive at det er et gråbjerg.

40. Når man igennem regeringsarbejder har sat sig mål som ikke er at ændre – så må den berørte have ret til at kræve, og ikke bare flytte dem. Jeg får fjernet mine rettigheder (som fanger/fisker) og I som er erhvervsansatte vil få, værsgo.

41. Om efteråret spiser vi mange lomvier. Fra oktober 15 kan vi ikke længere benytte vores jagtområder. Her vil familier ikke længere kunne brødføde sig selv (peger på kortet over Nuuk området), men andre vil begynde at brødføde sig.

42. Jeg har levet af det område i 24 år, min ældste er 24 år, han har fra barnsben levet af de dyr der er at fange i det område, hans efterkommere vil ikke have samme mulighed.

43. Minen vil blive redning for Grønlands økonomi – jeg er blevet ofret, sammen med de andre. En anden form for økonomisk indtægt vi ske og de næste 100 år vil vi ikke kunne brødføde os fra området, ikke det mindste.

44. På trods af at naturen er bevaringsværdig til fordel for økonomisk vækst – må vi give op fordi Grønland sulter.

45. Beder London Mining og Naalakkersuisut om at der ikke forurenes med den mindste dråbe for naturens skyld.

46. Jeg vil gerne sige her til aften, at denne informationsmøde (ved ikke om det kan kaldes høringsmøde), spørge igen, selvom det er blevet spurgt: Kan vi sige Nej?

47. Her til aften forstår vi at vi står hvor vores frænder fra Canada og Alaska allerede har gennemgået og erfaret. Jeg husker da ICC startede. Jeg fik min identitet som barn gennem det som jeg bl.a. hørte i radioen. Dengang gik vore frænder igennem det som vi i dag gennemgår. Derfor vil jeg gerne spørge om jeg kan sige nej og om vi er købt?

48. Vore frænder er blevet beordret ovenfra, vi vil udnytte jeres land for at skabe økonomisk vækst – hvor er deres rettigheder? Hvor er mine rettigheder?

49. Kurt Seblon: Ligger forekomsterne under indlandsisen? Der var en gul streg henover indlandsisen. Svar fra Orbicon: Det gør den delvis, derfor skal man grave noget af isen væk. Man graver isen væk og transporterer den op på indlandsisen, og den vil indgå i den almindelige del af indlandsisen. Hvor meget is drejer det sig om? Hvor meget af det smelter og rinder ud i fjorden?

50. Der er fra starten af blevet spurgt og endnu ikke svaret. Der er til aften kommet mange meninger – vi forstår at det er en planlægning. Hvor er vores rettigheder? Det må som det mindste blive lagt ud til en folkeafstemning.

51. Vi er alle inuit, mennesker. Hvis vi bliver ved med at producere CO2 i det omfang vi gør i dag vil vi ryge over tærsklen – mennesket er i gang med at ødelægge miljøet. Dette er fuldkomment uacceptabelt i et arktisk område, hvor der ikke er træer til at filtrere CO2. Det vil lige i miljøet, og når det havet vil havet bliver mere surt, og hvis det går i luften bliver det til en drivhusgas. Jeg foreslår at projektet ser på vandkraft som primær energikilde.

52. Martin Ben Shalmi: Jeg er hverken ekspert eller uafhængig. Jeg håber rigtig meget at jeg, mit selskab og mine børn, at jeg får glæde af det her meget velarbejdet projekt. Jeg har kritiseret BNP rigtig, rigtig meget. Jeg har ikke noget at udsætte på det her projekt. Hvis man kigger på de projekter som tidligere er blevet godkendt, og sammenligner det med det her projekt, der ser vi et nyt BNP, en nu Naalakkersuisoq, som virkelig stiller krav til den her proces. Har vi råd til at sige nej, ja naturligvis har vi råd til at sige nej. Jeg håber dog at vi siger

ja, det er et meget veldokumenteret og velarbejdet projekt. Vi vil gerne have at vores børn får en fremtid som ikke er et reservat.